

DE NOORD-BRABANDER

Staat- en Letterkundig Dagblad.

ABONNEMENTS-PRIJS

Voor de Stad: f 12.

franco per post, v 14.

BICERE VERUM QUID VETAT?
HORATIUS.

ADVERTENTIEN

15 cents de regel.

behulve 35 cents zegel.

(Verschijnende drie malen in de week: Dinsdag, Donderdag en Zaterdag.)

DE LEENING.

Het oogenblik is gewichtig. Middelerwijl wij dit schrijven, is het tijdsverloop verstreken, dat voor de leening was opengesteld. Niets helet ons derhalve meer, nu openlijk te spreken.

Wij hebben de leening niet willen tegenwerken. Daarom hebben wij gezwegen. Wij hebben alleen de groote kapitalisten aangemoedigd door hen zelve eene leening geheel aan te zullen, welke in verband met de groote dreigende heffing niet dan in hun eigenbelang was daargesteld.

Wat de natie aangaat, zij tegen wier belangen, zoowel financiële als staatkundige, de leening, met de heffing gericht was, zij moest zelf weten, wat zij te doen had. Wij hebben haar noch willen aanmoedigen tot deelneming aan de leening, noch daarvan willen afschrikken.

De leening en de heffing hadden beide eene verderfelijke strekking, en moesten beide in de uitvoering gepaard gaan, met verarming der natie, tenzij de groote kapitalisten de leening alleen aanvulden.

De strekking was het in stand houden van een systeem van behoud, hetwelk de natie verfoeit. Hoe zou de natie een regeringstelsel kunnen willen behouden, dat haar niets dan rampen en weldra volslagen ondergang zal aanbrengen? Neen, de natie kan geen behoud willen, waar verbetering gebiedend gevorderd wordt, en daarom ook kon zij niet de strekking der groote wet willen.

Het noodzakelijk gevolg der wet, hetzij de leening of de heffing door de natie slaagde, was, dat zij met vijfendertig millioenen verarmd werd. Ook dit kon de natie niet willen, want zij is reeds uitgemergeld door de gewone belasting, en stond daarom als één man op, om deze buitengewone belasting van 35 millioenen, zoo mogelijk, van zich af te weden.

Daarom dan ook oordeelden wij, dat men nu niet moest en niet mogt goedkeuren, wat men vroeger had afgekeurd. Dat men nu aan de natie geene leening mogt aanprijzen, welke en in strekking en in gevolgen voor de natie even verderfelijk was en bleef.

Wij hebben wat met den vorm der wet omkleed was geëerbiedigd; wij hebben ieder vrij gelaten te doen, wat hij wilde. En indien wij wenschten de leening te zien slagen, dat was het alleen indien de groote kapi-

talisten de benoedigde 117 millioenen wilden voorschieten. Want wij wisten, dat het eene zwakheid was door leening een gevaar te verhoeden, dat niet door de natie, maar door de bewerkers der wet aan het Vaderland werd voorbereid.

Kourde men het systeem van behoud af, en was men afkeerig, om boven de gewone belasting nog vijfendertig millioenen te betalen, die een verderfelijk regeringstelsel moeten bestendigen, en de kapitalisten verrijken, dan moest men ook den moed zijner opinie bezitten, dan moest men geen deel nemen aan de leening, dan moest men de uitvoering der heffing afwachten, en niet dan gedwongen betalen.

Zóó had men met zich zelve gelijk kunnen blijven.

Yelen in den lande hebben er anders over geoordeeld.

Het *Handelsblad*, de *Nieuwe Rotterdamse Kourant*, het *Journal du Limbourg*, die warme bestrijders der wet, hebben, vooral het eerste, na de aanneming, hemel en aarde bewogen, om de ingezetenen, door noodkreeten zonder eind en zonder tal, tot intekening op de leening over te halen.

Welk eene consequentie? Waarom moest de natie nu vrijwillig 35 millioenen ten offer gaan brengen, welke zij gezegd had niet te kunnen dragen? Waarom moest de natie zich vrijwillig voor 35 millioenen gaan verarmen? Was het om de kapitalisten te verrijken? of om den heer VAN HALL met zijn behoud te bestendigen? of om gevaren af te weren, waarvoor de natie niet verantwoordelijk is? of is het genoeg, — zoo vroeg, te rege, de *Vlissingsche Kourant* — dat eene roekeloze partij alles op het spel zet, om de natie te dwingen gelden te schieten, welke zij in hare angsten niet kan bezuinigen? Waar moet het dan heen? Is dat niet gelegenheid geven om de natie tot den laatsten cent te doen uitkleeden?

De regering heeft terecht in die handelwijze eene aanmoediging gevonden, om hare leening op alle mogelijke wijzen van schijnbare legaliteit door te drijven. Indien onze berigten waar zijn, dan is zij zelfs verder gegaan dan zij mogt, dan heeft zij in eene leening, welke de wet vrijwillig genoemd had, zedelijke dwang gebezigd, en dan heeft zij zich buiten de wet geplaatst. Een onbekende heeft in de *Arnhemse Kourant* verhaald, dat de Ambesturen in eene ministeriele aanschrijving persoonlijk aansprakelijk werden gesteld voor het nadeel,

dat de onder hun beheer staande instellingen zouden kunnen loopen, zoo later de belasting volvoerd werd. Dit maakt ons begrijpelijk, hoe het mogelijk is kunnen zijn, dat Ambesturen aan de leening hebben deel genomen in gemeenten, waar misschien niet een enkel individu voor zich zelve heeft ingeschreven. Men heeft ons gemeld, dat zulk een geval heeft plaats gehad.

Maar nu vragen wij dan ook, met welk regt een minister zulk eene aanschrijving heeft kunnen doen? Wij vragen, of dat niet is misbruik maken van magt? Wij vragen, of een minister zulk ongehoord dwangmiddel, in strijd met de wet, ongestraft mag bezigen; wij vragen of hij niet behoort te worden gesteld in staat van beschuldiging? Waar is anders in Nederland de eerbied voor de wet, welke men den ingezetenen aanpredikt, wanneer men hun boven de gewone 70 millioenen nog 35 andere millioenen komt afpersen? Is dan de natie, zij die de wettenmakers en de uitvoerders der wet betaalt, alleen onder den druk der wet geplaatst? En is het voldoende minister te zijn, om zich boven de wet verheven te achten? of regtvaardigt het doel de middelen?

Het is mogelijk en waarschijnlijk, dat de meerderheid der Tweede Kamer, welke de legaliteit harer belasting-wet niet heeft kunnen bepleiten, ook geen acht zal geven op de legaliteit der middelen van uitvoering, waartoe zij de regering de handen ruim gelaten heeft.

Dit zal ons evenwel niet verhinderen, de regering des noodig voor de balie der publieke opinie te dagvaarden, en de natie te doen oordeelvellen tusschen de daden van het bestuur en de pers.

Alvorens de voordragt wet was, heeft men getracht de oppositieperts van oproerzucht te beschuldigen. Het is nu reeds gebleken, wie in Nederland wanorde zoekt.

De oppositie pers, zij die vijandige bestrijdster der geweldige maatregelen van behoud, is na hare nederlaag, ondanks haren spijt, bezadigd gebleven, en hanteert de palen der wet. Zij, integendeel, de bewerkers der wet, die hebben weten te zegevieren over en tegen den luid gongten wil der natie, zij hebben uitgespat van vreugde, en zijn gegaan buiten de palen der wet.

Wie is hier de schuldige?

En indien reeds de *vrijwillige* leening aanleiding gegeven heeft tot onverantwoordelijke stappen, wat belooft ons dan de *gedwongene* heffing?

Wij waarachuwen de ministers: Mogt de leening niet zijn geslaagd, dat zij zich wel bedenken, wat zij te doen hebben. En indien er hen al weinig aan mogt gelegen zijn wat hun zelve overkomen moge, dan hopen wij toch, dat zij zich zullen herinneren, dat het hun ja vrij staat, hunne individu's aan een waagstuk bloot te stellen; maar dat het hun niet vrij staat, Vorst en Vaderland, Koning en Natie aan hunne denkbeelden op te offeren.

De Volksvertegenwoordiger.

Het *Journal de la Haye* heeft in zijn nummer van II. woensdag, met eene zekere zelfvoldoening en zegepraalend, een artikel opgenomen, dat een korrespondent uit Amsterdam aan de *Allgemeine Augsburger Zeitung* had ingezonden. Het is van den volgenden inhoud:

» Politische regtschapenheid en burgermoed, welke eene ijdele populariteit weet en durft te verachten, wanneer het aankomt op de vervulling van een gewetensplicht, zijn zeldzamer dan men wel gelooft. Ik behoef u niet te zeggen, dat er, in de oogen onzer oppositie-bladen, geene grootere patriotten (vaderlandslievende mannen) in het land zijn, geene verstandigere, geene met de behoefte des vaderlands meer bekende en daarvan doordrongene Nederlanders, dan juist zij, die tegen het finantie-ontwerp gestemd hebben. Wat zouden deze bladen zeggen, wanneer zij wisten, dat een der afgevaardigden, wien zij om zijne afstemming der wet, hunnen lof kwistiglijk toezwaaijen, juist degene is, die, na het onderzoek des ontwerps in de afdeelingen, verklaard heeft, » dat hij de aanneming van hetzelfde liever met zes stemmen dan met eene zou wenschen te ondersteunen! » Deze afgevaardigde nu, als privaat-burger overigens de voortreffelijkste mensch, heeft niet den moed gehad, van af het spreekgestoelte de meening uit te spreken, welke zijne overtuiging hem ingaf. De vrees voor de dagbladen, de vrees voor niet-herkiezing, heeft hem tot deze zwakheid verleid. Zijne medeleden zijn edelmoedig genoeg geweest hem deze karakterloosheid niet openlijk voor de voeten te werpen; den invloed, echter, dien hij tot desverre in en tegenover de Kamer oefende, heeft hij voor altijd verbeurd.»

Het ministerieele blad geeft voor, dit schrijven alleen daarom te willen opnemen, omdat het bereids door de *Arnhemse Kourant* aan het lezend publiek van Nederland was kenbaar gemaakt. Welk eene kiesche bezorgdheid voor de reputatie der oppositie vertegenwoordigers!

Maar indien het betaalde orgaan der regering zoo veel prijs stelt op de onschendbare zuiverheid van reputatie der eminente oppositie-leden, hoe komt het dan, dat hetzelfde zulk honend artikel ook nu nog en met welbehagen in het fransch opdicht, nadat hetzelfde hier en daar in het hoogduitsch en overal in het nederduitsch is te lezen geweest?

Waarom vooral eene vreugde aan den slag gelegd, welke door ieder bijgevoegd woord dcorschijnt?

Heeft het onnoozele *Journal* gemeent, alle

oppositie leden te dooden onder den druk van den blaam, die men een harer leden aanwrijft? Och arme! Het *ab uno disce omnes* heeft zeker den ministerieelen schrijver voor den geest gezweefd, terwijl hij ongetwijfeld, door de vrees van het niet sagen der leening- en heffingwet beneveld, vergeten was, dat het altijd een ellendig, kreupel en ongangbaar bewijs is.

En wat nu de Amsterdammer korrespondent betreft, die misschien ook wel een ministerieel bureaukraat kan zijn, dezès bewijs, om den bedoelden vertegenwoordiger van zwakheid te beschuldigen, is even bespottelijk, want geheel zijne redeneering komt op de dwaalstelling neer: *post hoc, ergo propter hoc*. De afgevaardigde is van denkwijze veranderd, uit vrees der dagbladen, uit vrees van niet-herkiezing. En hoe bewijst hij dat? omdat hij aanvankelijk meer dan iemand voor de wet gezind was. Het is een waschvrouwen argument, zoo als men misschien ook nog op de Amsterdamsche vischmarkt vernemen kan.

Het verraadt overigens geheel den geest van ons ministerie, dat onze vertegenwoordigers van de natie afzondert en zelfs tegen over de natie stellen wil, om niet behulp van genen deze te overheerschen.

Mag en moet een vertegenwoordiger der natie niet de opinie uitdrukken van die natie? En zou zijne denkwijze tegen die der geheele publieke luid geuite opinie aandruischt, is het dan niet zijn plicht als vertegenwoordiger, van zijne denkbeelden af te gaan, om die zijner kommittenten te uiten?

Men zegge niet, dat de grondwet alle ruggespraak verliedt. Want die zeer wijze staatkundige bepaling is hier niet van toepassing. Indien een afgevaardigde bij ruggespraak zitting nam, dan kon men ook evengoed een vel postpapier nemen, waarop de kommittenten hunnen wil geschreven hadden. De grondwet heeft gewild dat afgevaardigden uit alle oorden van het rijk zamenkwamen, om door wisseling van denkbeelden en wrijving van opinien, het provincialismus af te leggen, en eene nationale opinie te vormen. Maar daardoor heeft zij juist ook gewild, dat de afgevaardigden niets slechts hunne denkbeelden, maar die der natie zouden raadplegen.

Dit ligt niet slechts in den aard der zaak, maar elke wijze staatkundige gebiedt het. Er is geen staatsman, dien naam waardig, welke het zal durven ondernemen, de publieke opinie te versnaden in die onderwerpen, welke de hartader der natie aantasten.

Nu, er is hier te lande door de monster-wet eene levens kwestie geopperd, welke het snijmes tot in den boezem der natie duwt. Het is een vraagpunt van leven en dood; en des te gevaarlijker; omdat zij de verarmde levensbehoefte der massa's aantast.

Het was dus hier voor ieder afgevaardigde niet slechts raadzaam, maar plicht, en die plicht de natie te raadplegen. En zij die in dit geval de opinie des volks niet hebben geacht, hebben zich schuldig gemaakt aan eene onbegrijpelijke ligvaardigheid, om geene ergere kwalifikatie te bezigen.

En de afgevaardigde, die zijne denkbeelden opofferde, om niet het gevaarlijk felt te bestaan, van tegen den stroom van den volkswil op te streven, heeft niet eene daad van zwakheid maar van moedsbegaan. Hij heeft zich zelven, dat is zijne eigenliefde, en gehechtheid aan eigene opinien overwonnen, hij heeft zich geplaatst boven den invloed van kleine passien, die hem dien overgang zouden verwijten, en een voorbeeld van doorzigtige staatkunde gegeven, dat wij allen ter navolging aanbevelen.

Neen, de bedoelde afgevaardigde heeft niets van zijne reputatie verloren. Kleingeestige eeuwige ministerieele kollega's, die beneden zijn ervaren vernuft geplaatst, 's mans invloed misschien benijden, kunnen, als verdervende wespèn, beproeven zijn onbezwakt karakter te misvormen, zij zullen terug stuiten op het gezond verstand van ieder, die zich niet aan de korst der zaken hecht, maar derzelve grondstof inziet. Geene schande, uit zwakheid, maar eer uit verhevenheid van karakter zal hem ten deel vallen, en zijn naam zal door dat zeldzaam betoon van med bij de natie dankbare hulde ontmoeten.

De konstitutioneele zaak heeft in Zuid-Holland eene belangrijke overwinning behaald. De heer THORBECKE is tot lid der Tweede Kamer benoemd. Die keus verdient toejuiching. Zij is een blijk van vooruitgang. Zij is een bewijs, dat de opinie der noodzakelijke grondwets-herziening veld wint. De heer THORBECKE immers is een der warmste voorstanders dier herziening. Hij behoorde onder het elftal, dat in 1840 tegen het verderf der grondwet protesteerde.

ITALIE

Het kabinet van Turin heeft aan de Napelsche regering verklaard, dat het alle aanbiedingen van tusschenkomst in de geschillen tusschen hetzelve en den Bey van Tunis ontstaat, moet van de hand wijzen, indien men niet tot grondslag dier tusschenkomst stelt: volkomen schadevergoeding aan de onderdanen van Sardinië, die door de willekeurige handelingen van den Bey schade hebben geleden, en terug betaling van alle door de oorlogs-toedebereidselen veroorzaakte kosten.

Dewijl ook de napelsche regering zich over den Bey, wegens achening van door hem aangevane trakten heeft te beklagen, mag men met allen grond verwachten, dat zij, aanval de Bey niet toegest, hare bondgenoot op de vruchtbaarheid zijne zal ondersteunen.

Het sijnst, dat het onlangs tusschen Spanje en den Keizer van Marokko voorgevallene, van beduidenden invloed op de houding van het Sardiniësche hof is.

AMERIKA

Onlangs hebben wij gemeld dat de Vereenigde Staten, na bij de Deensche regering op de afschaffing der scheepvaartregten op de Sond, te hebben aangedrongen, voornemens waren, zich van dwangmiddelen te bedienen, ten einde hunne koopvaardij-schepen van de betaling eene tols te ontfangen, welke zij als eene inbreuk op de vrijheid der reën aanmerken. Dit berigt, hoe onwaarschijnlijk het ook in den beginne voorkwam, wordt door brieven uit Kopenhagen bevestigd. Men voegt er tevens bij, dat het gouvernement van Denemarken, door de toebereidselen welke in de Amerikaansche havens gemaakt worden, verontrust, de tusschenkomst van Engeland en Rusland heeft ingeroepen.

HANO VER.

De Staten-Generaal zijn sedert den 21 vergaderd. Het schijnt dat zij onderscheidene financiële vraagpunten te beoordeelen zullen hebben. De regering zal alles in het werk stellen om alle staatkundige kwestien buiten het spel te houden; doch men vrees dat zij daarin niet zal slagen.

ENGLAND

Het ministerie heeft Vrijdag in de Kamer der Gemeenten, eene kleine nederlaag geleden. Het wilde de werktijd der vrouwen en kinderen in de fabrieken op twaalf uren per dag bepaald hebben, doch de Kamer heeft dien tijd te lang geoordeeld en hem op tien uren bepaald. Het ministerieele voorstel werd door 186 stemmen verworpen. Die stemming is, overigens, zonder staatkundige beteekenis.

SPANJE.

De post van Madrid heeft geen nieuws van enig belang aangebragt. Maar eene partikuliere korrespondentie uit Parijs verzekert, dat haar daadzaken van zullen ernstigen aard zijn ter kennis gekomen, dat zij te vóór eene meer volledige bevestiging niet heeft bekend maken. De inhoud dier daadzaken is ons onbekend, doch de gunstige stand van de spaansche fondsen, ter beurze van Madrid, welke ongetwijfeld op het vernemen van eenig kwaad nieuws eenen gevoeligen schok zouden hebben geleden, doet ons aan de naauwkeurigheid van dit bericht weinig geloof hechten.

Een te Parijs verschijnend engelsch dagblad, de *Galignani's Messenger* deelt het volgende mede: De heer Bulwer heeft van het spaansche kabinet de afkeuring der handelwijze van onderscheidene ambtenaren gevorderd, die in hunne proklamatie, eene voor Engeland ootterende taal gebezigd hadden. Die ambtenaren hadden openlijk bekend gemaakt, dat de jongste oproerige bewegingen aan de kuiperijen en het goud van Engeland hunnen oorsprong verschuldigd waren.

Aan de vordering van den heer Bulwer is voldaan. De Minister van Binnenlandsche zaken heeft aan de bedoelde ambtenaren eene cirkulaire gerigt welke aldus luidt: » De Koningin ontwaar ge worden zijnde dat gij U tijdens den opstand te » Alikante en te Karthagena, aan voor Engeland » beleedigende zinspelingen hebt schuldig gemaakt, » beveelt om u voortaan van zelfs de min- » ste zinspelingen hetzij direkt of indirekt op de » vreemde mogendheden te onthouden. Dergelijke » op losse geruchten gegronde aantijgingen, zijn » geschikt de vriendschappelijke betrekkingen tus- » sehen Hare Majesteit en Hoogstderzeiver bond- » genooten te benadeelen; zij hebben ten doel den » geregelden gang der regering te belemmeren, en » in den geest der bevolkingen gevoelens van on- » derlingen haat en afkeer, in strijd met de be- » schaving en het algemeen belang te doen geboren » worden. »

PORTUGAL

Een spaansch dagblad, de *Corresponsal*, vermeldt de overgave der vesting Almeida. De koningin zou aan de troepen der bezetting, uit 600 man bestaande, genade hebben geschonken.

FRANKRIJK

Volgens een telegrafisch bericht, is de hertog van Aumale, zoon slag of spoot, van Biskara, eene kleine zuidwaarts gelegen stad, meester geworden. Indien wij ons niet vergissen is dit de eerste maal, dat de fransche vlag zich in dat gedeelte van Afrika vertoont.

— Mgr. de bisschop van Straatsburg heeft aan den Koning eene memorie gerigt tegen het wetsontwerp van den heer Villcmain op het lager onderwijs. De bewoordingen van dat stuk, en de vorderingen van den hervormer ten gunste der vrijheid van onderwijs, worden even als die zijner volgelingen, een geest van berheid en waarlijk evangelischen mede.

Het rapport van den heer de Broglie over het ontwerp van den minister van eeredienst, zal in de kamer der pairs eerst den 20 of 30 April kunnen gelezen worden. Het is bijna zeker dat art 17 betrekkelijk de kleine seminariën door de kommissie gewijzigd is.

Bij koninklijk besluit van den 24 Maart is de heer Gabriël Delessert, prefect van politie, benoemd tot Pair van Frankrijk.

NEDERLAND

'S BOSCH, 28 Maart. Er heerscht hier als elders drukte onder de in teekenaars. Men mag vrij rekenen, dat het grootst gedeelte der geboode ingezetenen aan de vrijwillige leening heeft deelgenomen. Anderen, en dezen zijn met zich zelven gelijk gebleven, hebben niet ingeteekend, omdat zij het gouvernement niet wilden ondersteunen door vrijwillige bijdragen, en hunne penningen besparen, tot dat men die gedwongen zoude komen eischen. Zij hebben zich op eene lijn willen stellen, met dat gedeelte van den minder gebonden stand, dat niet heeft om in te teekenen, en wel gedwongen wordt door behoefte, om de dwangheffing af te wachten. Anderen wederom hebben de kans willen afwachten, of ook zonder hen de leening zoude kunnen slagen, en de meesten hebben zich gedekt uit vrees voor de heffing. De tijd zal leeren welke berekeningen juist zijn geweest.

— Bij Zijner Majesteits besluit van den 24sten Maart 1844, no. 52, zijn benoemd: tot plaatsvervangend kantonregter te 's Hertogenbosch L. J. Sassen; tot plaatsvervangend kantonregter te Tilburg H. Vreede Pn.; tot kantonregter te Grave A. J. van der Locht; tot kantonregter te Rauwerd Jhr. mr. F. J. J. van Eijsinga.

's GRAVENHAGE den 26 Maart.

Volgens het *Journal de la Haye* zou het vooruitzicht bestaan, dat Z. K. M. de Russische Grootvorst Troonopvolger, die zich thans te Weimar bevindt, binnen weinige weken deze residentie zal bezoeken.

— De *Statis-Kourant* van Heden behelst het koninklijk besluit van den 15 Februarj laatstleden bepalende dat de overeenkomst, te Maastricht tusschen de Nederlanden en België omtrent de grenscheidings gesloten, met de daartoe behoorende artikelen, in het Staatsblad worde geplaatst, als mede den gedeeltelijken inhoud dier overeenkomst, in de Fransche taal, benevens de Nederduitsche vertaling.

— Bij koninklijk besluit van den 21 dezer is aan den Staatsraad in buitengewone dienst, mr. W. F. Mogge Mulman, op zijn verzoek, met den 1 Mei aanstaande een eervol ontslag verleend als president en directeur der Nederlandsche Bank, met betuiging van Zijner Majesteits genooten over de belangrijke diensten, door hem in die betrekking bewezen; zijnde bij hetzelfde besluit de heer Abraham Fock, thans directeur der Nederlandsche Bank, benoemd en aangesteld tot president directeur dier instelling, om als zodanig met den 1 Mei aanstaande in functie te treden.

Bij koninklijk besluit van den 24 dezer is de heer C. D. Crommelin benoemd en aangesteld tot mede-directeur van de Nederlandsche Bank.

Bij koninklijk besluit van den 24 dezer is de heer T. Schuurman, voormalig lid van de faktori der Nederlandsche Handel-Maatschappij te Batavia, benoemd tot directeur dier Maatschappij.

Bij koninklijk besluit van den 13 dezer is aan den heer H. Dibbets, inspektur van de Rijnvaart op Nederlandsch grondgebied, tevens opgedragen de betrekking van inspektur voor de Maasvaart, op den voet van het reglement voor de Maasvaart, van den 20 Mei 1843, (Staatsblad no. 45).

— Eergisteren heeft alhier eene afscheidspartij aan den heer Eekhout, kunstschilder en gewezen directeur van de Teekenakademie, plaats gehad. Vrij moogt men dezen kunstenaar nationaal heeten, zool om zijne benoeming alreeds in 1828 tot lid van

het Koninklijk Instituut, als om de kans zijner verblijfsplaats, waarvan wij slechts hebben te noemen: de *salvoffering* van Van Speyk, de *slag van Boutersem*, de *konst van Graag*, *Peter te Zaandam*, de *dood van Willem den Zwijger* en zoovele anderen. Deze vereeniging van kunstenaars, letterkundigen en anderen zaten de meeste gulheid, de innigste overtuiging voor, zoodat, wat de staatkunde ook moogt geschieden hebben, in kunsten en letteren Noord- en Zuid-Nederland steeds een zijn, en wezenlijke bekwaamheid en begaaftheden hier en ginds gewaardeerd worden.

De burgemeester dezer residentie, die de eerste was geweest om voor dit afscheidsfeest in te schrijven, werd door eene ligte ongesteldheid verhinderd daaraan deel te nemen, doch had den Edelachtbaren heer Hartman verzocht, namens de kommissie voor de Schilderen Teekenakademie, daarbij het voorzitterschap te willen bekleeden. Deze heer heeft dan ook die gafteghheid te hantieren, om de erkentelijkheid der kommissie vooral de door den heer Eekhout aangewende zorgen te betuigen en tevens, namens den heer burgemeester, aan dien kunstenaar een uitstekend fraai diploma overhandigd, waarvan de gewigtige diensten blijken, die de gewezen directeur in de waarneming van zijne betrekking heeft bewezen. Dit getuigenis van de gevoelens der regering dezer stad, jegens den uit ons midden vertrekkenden kunstenaar, werd door de toejuichingen van alle aanwezigen begroet. Hierna werden verschillende toosten ingesteld, uit wier gepastheid en edelaardigheid bleek, hoe goed de kunsten en de wetenschappen hier vertegenwoordigd waren; om zoo wel aan hem, die reeds zoo veel eere aan het nederlandsch penseel heeft aangedaan, als aan de overheden, die de verspreiding van kennis, de verhooging der kunstgaven zoo zeer ter harte nemen, eene ongeveinsde en fijngevoelende hulde te bieden. Dr. Wap had eemige stances vervaardigd, toepasselijk op het vertrek van den heer Eekhout uit ons midden, welke hartelijkheid en warme hoogschatting voor dien kunstenaar ademen. De heer Lubeck had deze woorden op muziek gebragt. Dit stukje werd met veel smaak gezongen, en wekte door de rijkheid van melodie en uitdrukking, de geest van de aanwezigen. Door hem werd met de meeste warmte en hartelijkheid de toast beantwoord, welke ingesteld werd door den heer van Ghert, die mede aan dit feest deel nam, op de gezondheid des Konings, den verlichten en grootmoedigen Beschermers der schoone kunsten. Wat slechts het genoegen van den avond kon verstoren was het denkbeeld, dat liet een beledigingfeest was; doch de heer Eekhout heeft zijn vrienden toegezegd, dat hij hen hooger weder te zien; dat hij der Nederlandsche tentoonstellingen zijne kunstgewrochten zou blijven toezenden, en voorzeker, zoodanig als hij zijn vrienden alhier, zullen zij hem vergeten, die thans, naar den Dyleestroom koert.

's GRAVENHAGE den 27 Maart.

Men wil dat de heer Sandelin door Z. M. tot Staatsraad in buitengewone dienst zou benoemd zijn.

— In onderscheiden dagbladen is, met betrekking tot de voortzetting der werken tot verlenging van den spoorweg van 's Gravenhage naar Rotterdam, onder anderen vermeld, dat het daartoe benodigd terrein bereids zou zijn opgenomen, en dat de Hollandsche IJzeren Spoorweg-Maatschappij reeds den eigendom zou hebben verkregen van een gedeelte der gronden, voor den aanleg en de voltooiing van dien weg bevoorord. Men meent te mogen verzekeren dat het laatste gedeelte bezijden de waarheid is.

ROTTERDAM den 27 Maart.

Zaterdag 11. is met het koninklijke stoomjagt de *Loos*, te Vlissingen aangekomen. Z. K. H. prins Hendrik. Zondag heeft Z. K. H. des morgens 9 godsdienstbefening in de groote kerk bijgewoond, en denkelijk zou Hoogstdezelve aldaar tot Woensdag verblijven.

De 21. a. Raad der stad Schiedam heeft naar ons bericht, in de vrijwillige geldleening ingeschreven voor de stad van f 15,000.

De 21. a. Raad der stad Schiedam heeft naar ons bericht, in de vrijwillige geldleening ingeschreven voor de stad van f 15,000. Dit het natuurg. Delfshaven wordt ons medegedeeld, dat het slechts zeer gering personeel, der mindere geemplojeerden en werklieden aan het magazijn van levensmiddelen voor de Marine aldaar, in de vrijwillige bijdragen, tot behoefte van den Lande, gezamenlijk eene som van f 93 heeft gecontribueerd. Wellicht kan ook deze mededeling nog, op den laatsten dag die daartoe de gelegenheid aanbiedt, tot opwekking van andere korporaties, en daardoor tot bereiking van het groote deel nuttig wezen.

Door de heeren leden der Witte Sociëteit, op het Plein te 's Gravenhage, is bij ballotage besloten voor die Sociëteit deel te nemen in de vrijwillige leening.

Van onderscheiden zijden kintem berigten in, hoe alle standen der maatschappij doordrongen zijn van de noodzakelijkheid om tot dat doel mede te werken. Hh. studenten der Hoogeschool te Utrecht, hadden gisteren, op onderscheidene wijzen, reeds voor meer dan f 1100 ingeschreven, behalve de in de busen gestorte gelden. In diezelfde stad is door de vereeniging van werklieden, litter A (tuft-dragers) besloten eene som van f 50, als *don gratuit* aan het Vaderland te schenken, terwijl de beide overlieden dier vereeniging ieder eene som van f 20 bijgedragen hebben. Ook daar hadden dienstboden bliken gegeven van, naar hunne stand, niet geringe offers aan het Vaderland te brengen.

Bij den egypt van het Ministerie van Financien te Amsterdam, en bij den burgemeester dier stad zijn weder onderscheidene giften voor het Vaderland ontvangen, te zamen bedragende eene som van f 628, 85. Deze gifte zijn meest allen van dienstboden ambachtlieden en ander minvermogende personen.

De bedienden der eerste en tweede klasse bij 's Rijks marine-hospitaal te Willemsoord, aan het Nieuwvedstap hebben zich, hoewel daartoe onverplicht, ontvonting vertoont tot het doen eener bijdrage, ten behoeve van 's Rijks schatkist, door middel van een *don gratuit*, tot een bedrag van f 60.

Men schrijft uit Maastricht, dat het getal der personen die voor de leening hebben ingeschreven reeds aanzienlijk is. Ook te Venlo zijn de leden voor de beide commissien benoemd.

De Overijsselsche Courant zegt het volgende: Wij zijn van goederhand onderrigt dat door de steden en gemeenten, als mede vele openbare instellingen in dit gewest, ruime deel is genomen in de vrijwillige geldleening, vastgesteld bij de wet van 6 Maart 1844. Zoo heeft de stad Kampen voor f 80,000, de stad Deventer, voor f 58,000, de stad Zwolle, voor f 17,000, de stad Genemuiden voor f 12,000 en de stad Steenwijk voor f 5,700 ingeschreven. Onder de inschrijvingen, door gestichten en instellingen van weldadigheid gedaan, worden genoemd die van het armbestuur der Hervormde gemeente te Zwolle a f 6000, van de Gereformeerde kerk te Steenwijk a f 3000, het weeshuis te Deventer voor 8000, het kinderruis aldaar voor f 4,500 enz.

Te Groningen, waar men nooit achterlijk is wanneer het de bevordering der belangen van het algemeen geldt, heeft zich insgelijks eene commissie van aanzienlijke ingezetenen tot het kosteloos geven van inlichtingen nopens de wet van den 6 Maart gevormd.

Advertentien.

* * 's Bosch den 25 Maart, 1844.
Heden avond Overleed alhier, in den ouderdom van bijna zeven jaren, ons geliefd Kindje, MARIA FREDERICA HENRICA, CORNELIA JOANNA.
L. J. A. DE LACOURT.
J. M. C. DE LACOURT.
geb. H. WASSENAER VAN ONZENOORT.

Op Dinsdag den 2 April 1844, des middags om 12 uren, zal er op de Paradeplaats te 's Bosch nabij de Stalling der Cavalierie, worden verkocht eene groote partij
PAARDENMEST;
zullende gemelde verkooping 's WERELIJKS ALLE Dingsdagen ter plaatse en voo voorschreever, worden gehouden.

R. K. BOEKHANDEL TE 'S BOSCH.

DE GEBROEDERS KERNDORFEN hebben heden aan E. H. Intekeningen verzonden, de 2e aflevering van

LE BON PASTEUR,
inhoudende:
9. *Allocution pour le 1er Dimanche du Carême.*
10. *Instruction sur la Mort.*
11. " " " *Pénitence finale.*
12. " " " *la semaine sainte.*
13. *Sur la Passion de Notre Seigneur.*
14. *Instruction pour le Jour de Paques.*
15. *Allocution pour la fin des Paques.*
16. *Instruction pour le Lendemain d'une fête patronale. La Prière pour les Morts.*

BERIGT

aan
M. STEENHOUWERS, AANNEMERS, BOUWMEESTERS ENZ.

De Ondergeteekende, Gemagtigde van den Heer Graaf DE BELLAYMONT, Eigenaar van de gerenommeerde STEENGROEVEN te Florgée bij Luik, heeft de eer bij deze te berigten, dat zijn DEPOT alhier is voorzien van allerlei soorten van HARDSTEEN welke voors. STEENGROEVEN opleveren. -- en de geene Orders op de voordeligste wijze en met allen mogelijken spoed zullen uitgevoerd worden.
's Bosch den 28 Maart, 1844.

C. MINNE.
Zuid-Willemsvaart.

ZILVEREN KERKWERKEN.

De ondergeteekende heeft de eer te berigten, dat zijn Winkel steeds voorzien is van ZILVEREN RABELS, SEBORIUMS, KELKEN, gewone en Brabandsche fatsoenen, WIEROOK-VATEN, WIJNAMPULLEN, met en zonder SCHENKBLAD, SCHILTEN en KLAMMEN op Missden, LIEVE VROUWE KROONEN, CHRISTUS-BEELDEN, met ZILVEREN en EBBEN MOUTEN KRUJZEN, enz. enz., en dat hij bij buitengewone aanvragen van zeer kostbare stukken, in de gelegenheid is, die met den meesten spoed en naauwgezetheit uit te voeren, vermits die artikelen op deszelfs, ten sijnen huize gevestigd Fabriek worden vervaardigd.

NB. Hij bestaat zich mede met het herstellen en bijvergulden van oude hierboven gensemde voorwerpen en belooft eene prompte en civile bediening.
W. HERMANS,
te Eindhoven.

AANBESTEDING.

Op Woensdag den 10 April 1844, des voor-middags om 10 uren, zal door het R. K. Kerkbestuur van Maasbommel, in tegenwoordigheid van den Ingenieur van 's Rijks Waterstaat H. F. FLINJE, ten huize van J. WOLLENBERG, aan het Veehuus te Maasbommel, worden aangebesteed:

Het **Afbreken** van het oude, en het **Opbouwen** van een nieuw **PASTORIE HUIS** voor de R. K. Gemeente aldaar, met bijlevering van de daartoe benodigde **Materiaalen**.

Het Bestek zal aan voornoemd Veehuus ter lezing liggen, terwijl nadere inlichtingen te bekomen zijn bij den **Erw. Heer Pastoor**, almede den **Heer HERRAND**, te **Arnhem**, en den Ingenieur **FLINJE**, te **Nijmegen**.

* * Het PLAATSELIJK BESTUUR van NUVENEN, zal aldadelijk op den 11 April 1844, in het openbaar aanbesteden:

Het Bouwen VAN EENE NIEUWE SCHOOL, met de Leverantie van de daartoe benodigde **MATERIALEN.**

HANOVER OF ZINKENSNUIF van de R. H. V. F. N. IS. LEON, te 's HAGE

Deze zoo zeer alom gezocht wordende Snuif, van eene aangename geur, waarvan de bestanddeelen, zoo bij het Ministerie van Binnenlandtsche zaken, als bij de Provinciale Geneeskundige Commissie te 's Hage, bekend zijn en welke Snuif daarvoor door de bevoegde Autoriteit te Kleef is onderzocht en goedgekeurd, overtreft zoo verre het doel van alle andere Snuiven, namelijk DE OPLOOSSING VAN VERSTOPPINGEN IN HET HOOFD, dat dezelve niet regt tot dagelijksch en algemeen gebruik, kan worden aanbevolen.

Gemelde Snuif is thans, behalve bij de Vervaardigers te 's Hage, bij hunne Correspondenten in de voornaamste Steden van ons Land, à 40 cents in een pakje van 1 Ned. Ons., à 20 cents in een pakje van een half Ned. Ons. en in vele Winkels ook bij het Lood, verkrijgbaar gesteld, als zijnde voor NOORD-BRABAND: 's Bosch, de Heeren E. Lion en Zonen, boekhandelaars; te Breda genopzoom J. C. Verkouteren, boekhandelaar; Breda, de Wed. H. van Doorn; Geertruidenberg, G. C. Hooft; Gemert, J. Haest Heusden, L. Veerman; Liempde, E. van de Sande; Oss, J. J. de Louw; Tilburg, A. van der Voort; Waalwijk J. van der Lee; en Zevenbergen, J. van Steen.

Voor GELDERLAND: Arnhem, A. G. Kuasen; Bommel, J. W. Mysberg; Doesburg, D. en H. Wimarink; Harderwijk, Uithoef; Kuilenburg, W. Hudius; Nijmegen, de Wed. Herbyer; Nijkerk, A. van der Meer Adr; Rheenen, van Ingen; Wageningen, H. Meyer; alle handelaars in Tabak en Snuif; Thiel, C. Campagne; en Zutphen, J. C. Goffeman, boekhandelaar.
Ter voorkoming van alle misleiding, worden de gebruikers dezer Snuif verzocht, zoo op het adres van de Vervaardigers op ieder pakje te lezen, als op dat der Correspondenten te letten, daar gemelde Snuif wordt nagemaakt in pakjes van genoegzaam denzelfden vorm geslagen en met dezelfde kleur van papier omplakt.

Graanmarkt

van 's HERTOGENBOSCH, van Dinsdag en Woensdag, den 26 en 27 Maart 1844.

Rogge was tamelijk aangevoerd, Boekweit en Haver onbeduidend, het navolgende is besteed geworden, als:

ROGGE.	f 4,65 à f 5,00.
BOEKWEIT.	- 4,85 - - 5,15.
HAYER.	- 2,05 - - 2,35.

Presumtive waards op wigt:
ROGGE van 68, 70, 72 Ned. P. f 4,50, 4,80, 5,00.
BOEKW. » 65, 67, 69 » - 4,65, 4,95, 5,15.
HAYER » 38, 41, 44 » - 1,90, 2,20, 2,40.
per Nederl. pond.

Rogge 6½ à 7 ct., Boekw. 7½ à 7½ ct., Haver 5 à 5½ ct.

De graanhandel op wigt ter dezer markt, eenmaal algemeen ingevoerd zijnde, zullen de Landlieden meer zekerheid hebben voor 's kwaliteit zwaarwigtige graansoorten, goede prijzen te bedingen, terwijl die van 's kwaliteit of lichtere soorten ter verkoop aanbieden, uithoofde van de groote alhier bestaande concurrentie, niet ontevreden zullen behoeven huiswaarts te keeren.

Zijnde de middelprijs van de Rogge, waarnaar de zetting van het brood op Donnerdag den 28 Maart is geschied 4.81^{ss}.

De 3 Nederl. ponden Roggebrood 26½ Cent. het Boter f 0,50 a f 0,60.

BEURS VAN AMSTERDAM.
Heden, Woensdag 27 Maart 4½ Ure.
W. S. 2½ pCt. 57½, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100.
Dito 5 pCt. 98½, 99, 100.
Dito 3 pCt. 98½, 99, 100.
Rijn Spoorw. 98½, Ard. 85 p. st. 22, 21½, Dito Compagn 30½, Port. te L. 2½ pCt. 47, 46½, Oude-Ruissen 107½.
Ter drukkerij van D. A. A. de ZOU.